ОБЛІКОВА КАРТКА

I. Основні відомості

Найменування об'єкта: «Церква Різдва Пресвятої Богородиці»

Дата утворення об'єкта: 1907 р.

Рішення про внесення до переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини
наказ управління культури, національностей та релігій Київської обласної державної адміністрації від 25.07.2019 № 67

Місцезнаходження:

Код КАТОТТГ:_____UA32100050370071521, Код КОАТУУ:_____3222082401

область ___Київська_____

район _____Вишгородський _____

територіальна громада __Іванківська селищна територіальна громада

населений пункт (тип та назва) __с. Мусійки _____

район населеного пункту (за наявності) _____

адреса (тип та назва вулиці, номер будинку) __ вул. Соборна, 13

GPS координати 51.0506768497177, 29.77151605344831

Орієнтовна територія об'єкта: площа, опис меж: цільове призначення земельної ділянки Територія церкви із заходу межує з Соборною вулицею, з інших боків – приватні землі. З боку вулиці територія огороджена металевим парканом з цегляними стовпчиками і брамою з білої силікатної цегли, з інших боків – дерев'яним парканом. Церковна територія поросла травою. Від центральної брами до головного входу викладена тротуарною цеглою площадка. В північно східному куті церковного погосту серед трави проглядаються хрести колишнього цвинтаря. В північно-західній частині знаходиться будинок священика, поруч – дерев'яні господарські споруди і колодязь із залізобетонних кілець.

Тип об'єкта (рекомендований)

+ споруда ☐ споруда (витвір), що є складовою частиною комплексу (ансамблю)	☐ комплекс (ансамбль) ☐ визначне місце

Вид об'єкта (рекомендований)

☐ археологічний	☐ містобудування
☐ історичний	☐ садово-паркове мистецтво
☐ монументальне мистецтво	☐ ландшафт
+ архітектура	☐ наука і техніка

Категорія

☐ пам'ятка національного значення

+ пам'ятка місцевого значення

Форма власності

☐ приватна	☐ державна
+ комунальна	☐ не відомо

Власник

Уповноважена(ний) власником особа(орган)

Користувач: Релігійна громада парафія на честь Різдва Пресвятої Богородиці

(зазначаються повна назва юридичної особи та ідентифікаційний код або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи, серія і номер паспорта, дата його видачі й ким виданий, дані про реєстрацію за місцем постійного мешкання).

II. Характеристика об'єкта

Опис території, на якій знаходиться об'єкт

☐ історичний центр міста	☐ паркова (зелена) зона
☐ міський ландшафт	☐ сільськогосподарські землі
+ сільський ландшафт	☐ заповідні території
☐ індустріальний ландшафт	☐ ліс
☐ природний ландшафт	☐ дно водних об'єктів

☐ інше_____

Роль об'єкта в навколишньому середовищі

+ об'єкт домінує / є домінантою ☐ об'єкт є акцентом в локальному просторі ☐ частина регулярної забудови ☐ видимий при безпосередньому наближенні	☐ вгадується (простежуються окремі елементи) ☐ об'єкт відмічений на місцевості (трасування тощо) ☐ сліди об'єкта на поверхні відсутні

☐ інше _____

Просторові характеристики об'єкта: Довжина будівлі –27,6 м., ширина –17,66 м.

Культурна цінність об'єкта

☐ археологічна	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ історична	☐ типовий ☐значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ монументальне мистецтво	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
+архітектура	☐ типовий + значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ містобудування	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ садово-паркове мистецтво	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ культурний ландшафт	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ наука і техніка	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний

Оцінка автентичності та цінності об'єкта з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду: Об'єкт, що розглядається, зберігся до нашого часу. **Пам`ятка автентична.** Об'єкт має цінність з архітектурного погляду. **Відповідає критеріям об'єкта культурної спадщини,** відповідно до п. 4 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення категорій пам'яток» від 22 травня 2019 р. № 452 **і потребує занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України** за наступними ознаками:

- мав вплив на розвиток культури певного населеного пункту чи регіону;
- пов'язаний з історичними подіями, життям і діяльністю людей, які зробили значний внесок у розвиток культури населеного пункту та регіону.

Стислий опис характерних властивостей об'єкта, що становлять його історико-культурну цінність: Пам'ятка є зразком культової архітектури початку ХХ ст., однією з прикладів творчості відомого київського єпархіального архітектора Євгена Федоровича Єрмакова. Церква дерев'яна, п'ятизрубна, хрещата в плані, на цегляному підмурку. Із заходу

до неї прибудована двоярусна дзвіниця, завершена восьмигранним шатровим верхом. Центральний об’єм квадратний в плані, вівтарна частина – гранчаста, бічні рамена прямокутної форми, з двосхилими дахами, що завершені трикутними фронтонами.
Предметом охорони пам’ятки є розпланувально-просторова композиція споруди з історичними параметрами конструктивної схеми, архітектурно-пластичне та декоративне вирішення фасадів пам’ятки.

Додатково:_____
Перелік складових (для комплексу, ансамблю) _

Функціональне використання

Історичні (первісні) функції	**Сучасна функція**	**Відповідність сучасної функції вимогам охорони**
☐ державно-адміністративні установи ☐ науково-освітні установи ☐ культурні установи ☐ медичні установи ☐ фінансово-економічні установи ☐ житлові ☐ промислові та виробничі ☐ інженерно-транспортні ☐ фортифікаційні та військово-інженерні + культові ☐ монументи ☐ поховання та некрополі ☐ інше _____	+ культові	+ сприяє збереженню ☐ завдає незначної шкоди ☐ завдає значної шкоди ☐ потребує беззастережної зміни користувача

Перелік негативних чинників (загроз), що позначаються на об'єкті: Одним з негативних чинників, що впливають на стан будівлі є природні чинники

Рекомендований режим використання об'єкта культурної спадщини: Постійний контроль за станом конструкцій будівлі. Скласти проект реставрації об’єкта і провести реставрацію з відновленням історичного внутрішнього вигляду інтер’єрів пам’ятки.

Джерела та література

1. ДАКО, ф.1, оп. 240, спр. 258: 1904 г. О разрешении постройки церкви в Моисейках.
2. ДАКО –Ф. 4828 – оп. 1. – спр. 6. Списки церковных зданий, занятых общественными организациями до и после Великой Отечественной войны.1953 г.
3. ЦДІАУ в м. Києві Ф 127, оп. 1011. –спр. 2020.– 1915 Клірові відомості за 1915 р.
4. ЦДАВОВ України, ф. 166, оп. 2, спр. 919: 1922 арк. 342. Описи будівель і майна церков і монастирів України.
5. ЦДАВОВ – Ф. 4648 – оп. 1. – спр. 2. – Т. 1. Списки действующих церквей на территории УССР 01.01. 1944.
6. ДАКО – Ф.4828. – оп. 1. – спр. 46. Списки церквей в области за 1959 г., церковних общин, снятых с регистрации в 1959 г., строений церковних общин, оцененных в 1959 г. (арк. 1 - 12).
7. ДАКО. – Ф.Р.880. – оп. 14 с. – спр. 71. – 1976. – арк.. 19. Звіти про стан релігійних общин в Київській області.
8. Трегубов С. Памятная книжка Киевской епархии на 1910 г. – Киев-Одесса, 1910. – 279 с.
9. Похилевич Л. Уезды Киевский и Радомысльский. 1887. // Похилевич Л. Краєзнавчі праці. – Біла Церква, 2007. – 340 с.
10. Микитенко Т. Іванківщина. Перлина Поліського краю. – К. 2008. – 128 с.
11. Смовж П. Крізь роки і відстані. Нариси з історії Іванківського району Київської області та про гордість землі Поліської – талановитих її людей. – Київ – Іванків. 2001.

До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Підписи

Посада та назва організації	Прізвище, ініціали	Підпис
Завідувач відділу краєзнавства Київського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини	Олена БРЕЯК	
Архітектор	Тетяна КОЗЯРСЬКА	
Виконувач обов'язки директора департаменту культури і туризму КОДА	Дмитро ГОНЧАРЕНКО	

Дата складання 07.01.2025 р.

ДИПЛОМ

МВ № 955320

Цей диплом видано Козярській
Тетяні Юріївні
в тому, що вона (ім'я, прізв.) в 1978 році вступила
до Київського ордена Трудового Червоного
Прапора інженерно-будівельного
інституту
і в 1986 році закінчила повний курс
названого інституту
за спеціальністю архітектура
Рішенням Державної екзаменаційної комісії
від „27" лютого 1986 р.
Козярській Т. Ю.
присвоєно кваліфікацію архітектора

Голова Державної екзаменаційної комісії
М. П. Ректор
Секретар
Київ „28" лютого 1986 р.
Реєстраційний № 73

Украинский из.

Історична довідка

На щойно виявлену пам'ятку архітектури «Церква Різдва Пресвятої Богородиці» по вул. Соборна, 13 в с. Мусійки Іванківської селищної територіальної громади Вишгородського району Київської області.

Наказ управління культури, національностей та релігій Київської обласної державної адміністрації від 25.07.2019 № 67

Інформація в краєзнавчій літературі про церкви с. Мусійки (колишня назва села – Мойсейки) відсутня, в 1900 р. в селі існувала каплиця. Відомо, що мешканці села відвідували Покровську церкву в с. Обуховичі. У 1904 р. єпархіальний архітектор Євген Федорович Єрмаков розробив проект дерев'яної церкви. Земельну ділянку для церкви загальною площею 1 десятина 1075 кв. сажнів виділили зі своєї землі селяни Никифор Маслюченко, Варвара Горбатенкова, Семен Остапенко та Іван Василенко. Під погост було відведено 600 кв. сажнів. Церкву побудували і освятили у 1907 р. на честь Різдва Пресвятої Богородиці. До 1915 року церква була приписною, а з 1915 – свій приход. З описів церковного майна 1922 р.: «*Храм однопрестольный, деревянный, крытый железом, такая же колокольня в одной связи. Построен в 1907 году из соснового материала*».

В 1930-х роках церкву закрили і перетворили на клуб.

Під час ВВВ церква знову стала діючою. Правив в церкві священик Петро Малиновський. Церкву більше не закривали. У 1976 р. церкву намагалися зачинити, бо тимчасово не було священика.

При інвентаризації церков у 1959 році будівлю церкви оцінили у 25000 крб.

Церква дерев'яна, п'ятизрубна, хрещата в плані, на цегляному підмурку. Із заходу до неї прибудована двоярусна дзвіниця, завершена восьмигранним шатровим верхом. Центральний об'єм квадратний в плані, вівтарна частина – гранчаста, бічні рамена прямокутної форми, з двосхилими дахами, що завершені трикутними фронтонами. До вівтарної частини з півдня та півночі прибудовані невеличкі ризниця та паламарня. Церква горизонтально шальована. Цокольна частина і фриз шальовані вертикально. Центральний зруб увінчує невисокий гранчастий барабан з чотирма вікнами на гранях, вкритий шоломовидною банею. Вікна основного об'єму великі, прямокутні. Над прямокутними вікнами бабинця розташовані маленькі хрещаті віконця. До дзвіниці прибудований ганок з піддашком на орнаментованих стовпчиках.

У 2003 р. громадою села церкву відремонтували. Посприяв проведенню робіт голова Вищого господарського суду Притика Дмитро Микитович За свідченням місцевого священика тоді в центральному нефі зняли автентичну дубову підлогу і замінили на сучасну дерев'яну, встановили сучасний пластиковий іконостас.

Під час існування в будівлі клубу було знято центральну баню. Відбудована вона не за проектом. В середині храму ширину хорів зменшили у двічі, Стовпи перенесли ближче до стіни а хори прикріпили металевими штирями до стелі. Тепер огорожа хорів перерізає хрещаті віконця.

Будівля церкви потребує ремонту. Відмостка з асфальту вся в тріщинах, цоколь цегляний, штукатурений, в деяких місцях відпадають шматки штукатурки. Під час ремонту 2003 р. будівля була пофарбована олійними фарбами у яскраві блакитний, синій та білий кольори. За 16 років, що минули, церкву не фарбували. Кольори вигоріли на сонці і будівля має непривабливий і неохайний вигляд. Водозливні труби в задовільному стані.

В середині церква пофарбована білою олійною фарбою розписи майже відсутні. В центральному куполі зображення жовтої восьми кінцевої зірки, на стелях бічних притворів – жовті ромби. На стіні під хорами сучасний розпис на тему Адама і Єви в раю, що більше нагадує сцену з мультфільму про Мауглі. Фарба на стінах і стелях в багатьох місцях полущена і потребує косметичного ремонту. Опалення в церкві відсутнє. Підлога в бабинці і вівтарі автентична, в доброму стані. Сучасна підлога в центральному нефі в задовільному стані, але рипіть при ходьбі. Сходи на дзвіницю і хори – автентичні , в задовільному стані. Ганок центрального входу автентичний, потребує ремонту, дошки в багатьох місцях розійшлися і створили великі щілини. Ганки бічних входів дерев'яні, без піддашків, вони не збереглися.

З північного боку дзвіниці у попередні роки планували побудувати кочегарку, від неї залишився фундамент.

Церковна територія поросла травою. Від центральної брами до головного входу викладена тротуарною цеглою площадка. В північно східному куті церковного погосту серед трави проглядаються хрести колишнього цвинтаря. В північно-західній частині знаходиться будинок священика, поруч – дерев'яні господарські споруди і колодязь із залізобетонних кілець. До будинку священика підведений газ.

Територія церкви із заходу межує з Соборною вулицею, з інших боків – приватні землі. З боку вулиці територія огороджена металевим парканом зі цегляними стовпчиками і брамою із білої силікатної цегли, з інших боків – дерев'яним парканом.

Джерела та література

1. ДАКО, ф.1, оп. 240, спр. 258: 1904 г. О разрешении постройки церкви в Моисейках.
2. ДАКО –Ф. 4828 – оп. 1. – спр. 6. Списки церковных зданий, занятых общественными организациями до и после Великой Отечественной войны.1953 г.
3. ЦДІАУ в м. Києві Ф 127, оп. 1011. –спр. 2020.– 1915. Клірові відомості за 1915 р.
4. ЦДАВОВ України, ф. 166, оп. 2, спр. 919: 1922 арк. 342. Описи будівель і майна церков і монастирів України.
5. ЦДАВОВ – Ф. 4648 – оп. 1. – спр. 2. – Т. 1. Списки действующих церквей на территории УССР 01.01. 1944.
6. ДАКО – Ф.4828. – оп. 1. – спр. 46. Списки церквей в области за 1959 г., церковних общин, снятых с регистрации в 1959 г., строений церковних общин, оцененных в 1959 г. (арк. 1 - 12).
7. ДАКО. – Ф.Р.880. – оп. 14 с. – спр. 71. – 1976. – арк. 19. Звіти про стан релігійних общин в Київській області.
8. Трегубов С. Памятная книжка Киевской епархии на 1910 г. – Киев-Одесса, 1910. – 279 с.
9. Похилевич Л. Уезды Киевский и Радомысльский. 1887. // Похилевич Л. Краєзнавчі праці. – Біла Церква, 2007. – 340 с.
10. Микитенко Т. Іванківщина. Перлина Поліського краю. – К. 2008. – 128 с.
11. Смовж П. Крізь роки і відстані. Нариси з історії Іванківського району Київської області та про гордість землі Поліської – талановитих її людей. – Київ – Іванків. 2001.

Завідувач відділу краєзнавства Київського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини	Бреяк О.В.	
Архітектор	Козярська Т.Ю	

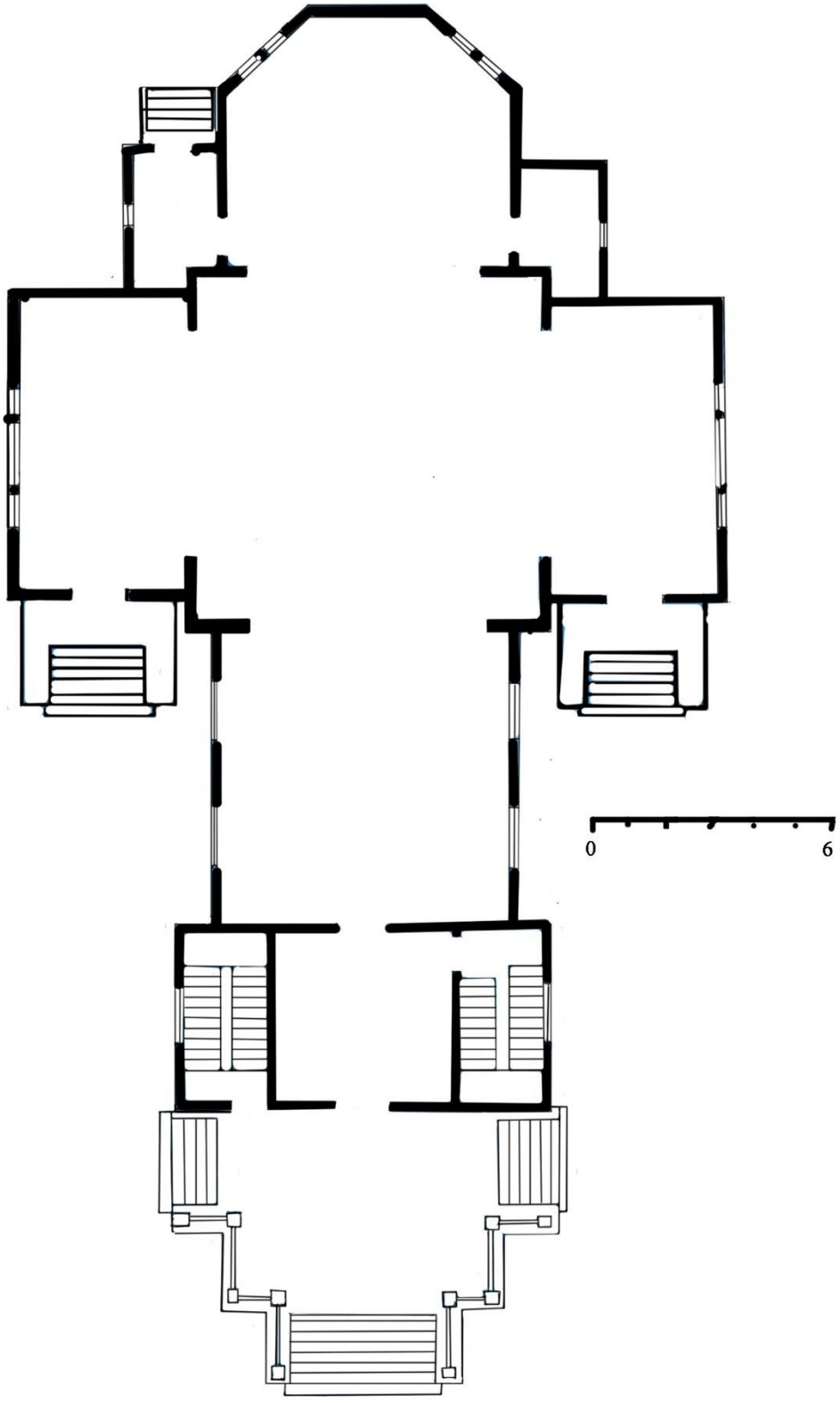
Креслення та матеріали фотофіксації

Місце розташування церкви Різдва Пресвятої Богородиці в с. Мусійки.

Схематичний план місця розташування церкви Різдва Пресвятої Богородиці в с. Мусійки.

План церкви Різдва Пресвятої Богородиці

Креслення південного фасаду церкви Різдва Пресвятої Богородиці, архітектор Є.Ф. Єрмаков.

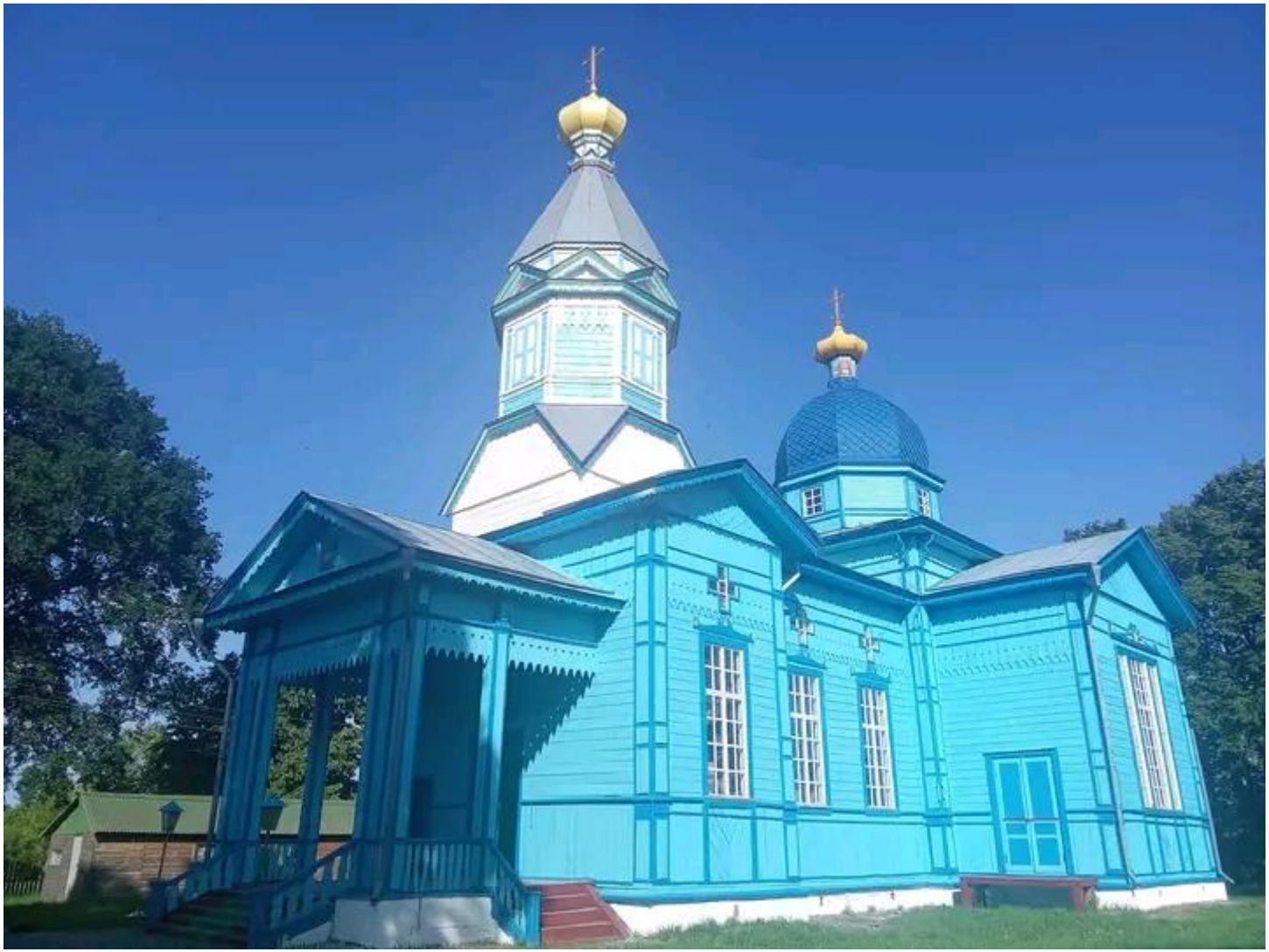

Фото 1. Церква Різдва Пресвятої Богородиці, вигляд з південного заходу. Фото 09.10.2024.

Фото 2. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. Вигляд з північного сходу. Фото 28.05.2019.

Фото 3. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. Вигляд з південного заходу. Фото 28.05.2019.

Фото 4. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. Вигляд з південного сходу. Фото 28.05.2019.

Фото 5. Церква Різдва Пресвятої Богородиці, вигляд із заходу. Фото 09.10.2024.

Фото 6. Церква Різдва Пресвятої Богородиці, вигляд вівтарної частини. Фото 09.10.2024.

Фото 7. Церква Різдва Пресвятої Богородиці, вигляд паламарні з південного боку. Фото 09.10.2024.

Фото 8. Церква Різдва Пресвятої Богородиці, вигляд із заходу. Фото 09.10.2024.

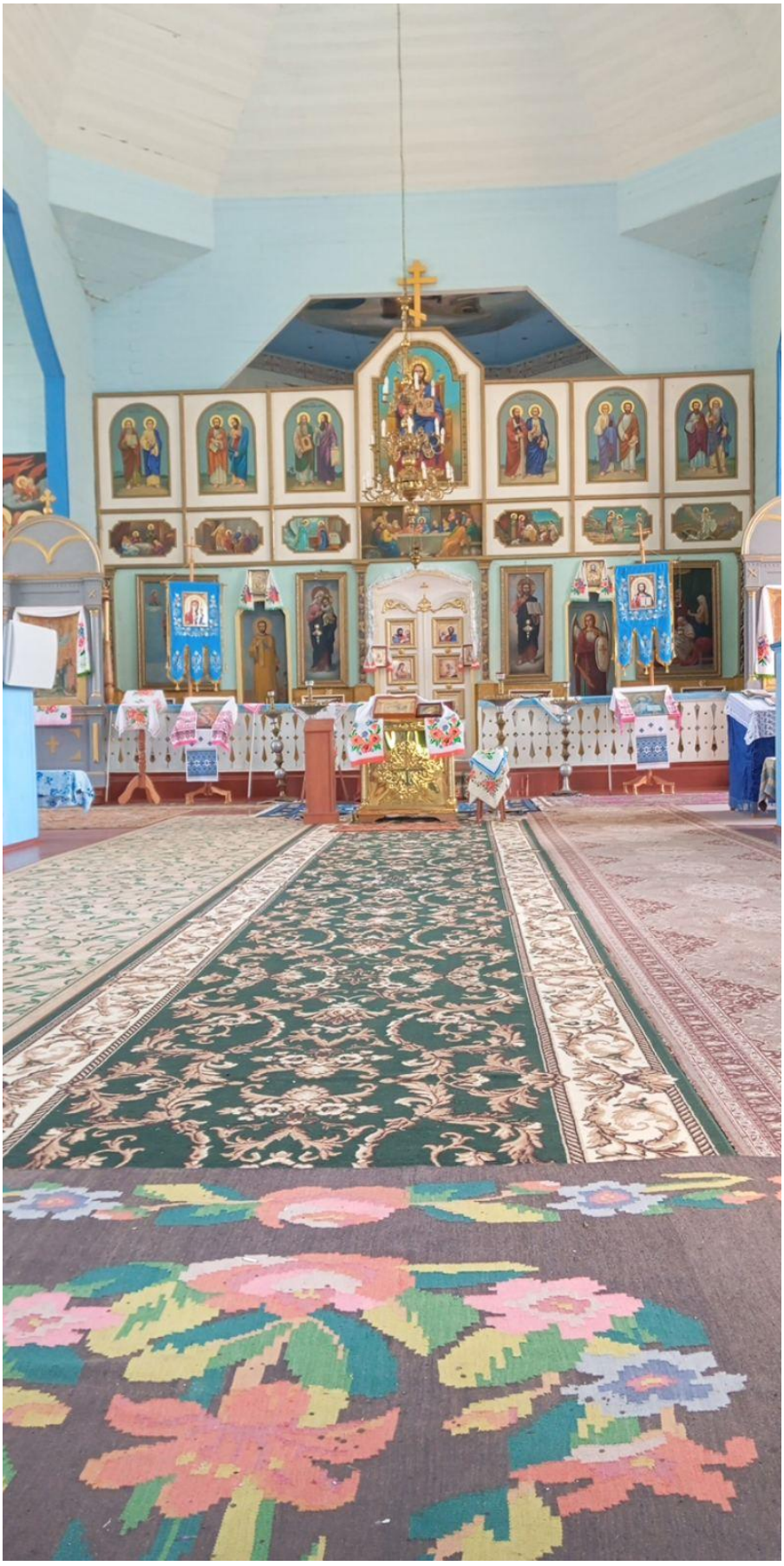

Фото 9. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. Сучасний пластиковий іконостас. Фото 09.10.2024.

Фото 10. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. Сучасний розпис в бабинці під хорами. Фото 09.10.2024.

Фото 11. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. Вигляд центрального куполу. Фото 09.10.2024.

Фото 12. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. Перероблені хори, що перерізають хрещате віконце. Фото 09.10.2024.

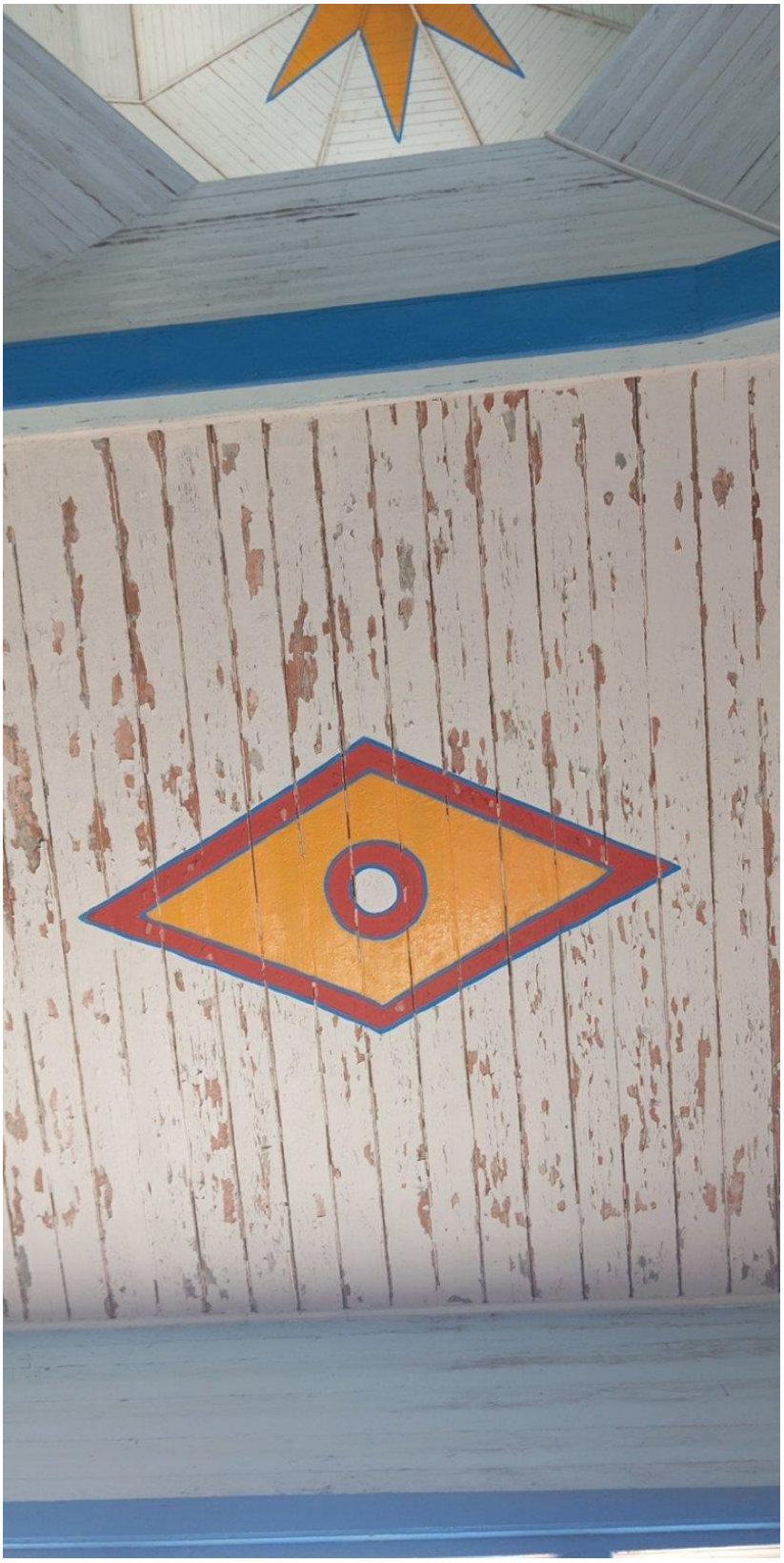

Фото 13. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. Фрагмент розпису.
. Фото 09.10.2024.

Фото 14. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. Фрагмент інтер’єру з великим вікном і хрещатим віконцем. Фото 09.10.2024.